ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. B.**, zast. JUDr. Ladislavem Klementem, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 76, Letohrad, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, ve znění opravných usnesení ze dne 23. 6. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 - 113, a ze dne 2. 9. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 - 139,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Ladislava Klementa **se určuje** částkou 1600 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 29. 4. 2008, č. X, zamítla Česká správa sociálního zabezpečení žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí (dále jen „OSSZ“) ze dne 21. 4. 2008 žalobce není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %. Žalobci nadále náleží částečný invalidní důchod.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž nesouhlasil s rozhodnutím žalované, neboť jeho zdravotní stav odpovídal plné invaliditě, a byl tedy chybně posouzen. Dále uvedl, že žádal o kopii lékařského posudku, ve kterém bylo zdůvodnění jeho zdravotního stavu, ale toto mu bylo odmítnuto. V žalobě také poukazoval na svou finanční a sociální situaci, která mu neumožňuje využívat potřebnou lékařskou péči.

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 27. 11. 2008, č. j. 52 Cad 40/2008 – 32, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud uvedl, že žalovaným rozhodnutím byl žalobci podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. odňat plný invalidní důchod z důvodu nesplnění základních podmínek nároku na tento důchod stanovených v § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Dospěl k závěru, že nárok na plný invalidní důchod žalobce podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. zanikl a v řízení nebylo prokázáno zkrácení veřejných subjektivních práv žalobce z důvodu nezákonnosti žalovaného rozhodnutí.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud vyhověl a rozsudkem ze dne 22. 7. 2009, č. j. 4 Ads 48/2009 – 71, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s odůvodněním, že krajský soud učinil předmětem soudního přezkumu jiné rozhodnutí, než které žalobce napadal, čímž způsobil nepřezkoumatelnost svého rozhodnutí.

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, žalobu zamítl, rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a ustanovenému právnímu zástupci přiznal odměnu ve výši 1300 Kč za řízení o kasační stížnosti. V odůvodnění rozsudku uvedl, že rozhodnutím žalované byla žalobci podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb zamítnuta žádost o plný invalidní důchod z důvodu nesplnění základních podmínek nároku na tento důchod stanovených v § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Soud vycházel z obsahu posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „posudková komise v Hradci Králové“) ze dne 4. 11. 2009, z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „posudková komise v Brně“) ze dne 8. 10. 2009 a z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „posudková komise v Praze“) ze dne 23. 2. 2010. Z posudku posudkové komise v Hradci Králové vzal soud za prokázané, že procentní míra poklesu soustavné výdělečné činnosti žalobce činila 50 %, když rozhodující zdravotní postižení bylo stanoveno podle kapitoly XV, oddílu H, položky 49 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb.; za rozhodující zdravotní postižení považovala stav po zahojené zlomenině krčku stehenní kosti vlevo se zkratem levé dolní končetiny o 4 cm. Soud uvedl, že správnost závěrů posudku posudkové komise byla prokázána revizním posudkem posudkové komise v Brně a posudkové komise v Praze. Krajský soud za stěžejní důkaz pro posouzení věci považoval posudky uvedených posudkových komisí, a dospěl proto k závěru, že k datu vydání nebyl žalobce plně invalidní. Uzavřel, že nárok žalobce na plný invalidní důchod zanikl, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud usnesením ze dne 23. 6. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 113, opravil rozsudek ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, ve výroku III. tak, že částka 1300 Kč se nahrazuje částkou 1600 Kč.

Proti rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uvedl, že krajský soud nezohlednil, že byl od 20. 5. 2007 do 8. 7. 2008, tj. více jak jeden rok, v pracovní neschopnosti; v tu dobu byl řádně veden jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce a nepobíral žádnou finanční podporu. Poukázal na to, že pobíral pouze částečný invalidní důchod, který mu byl přiznán v roce 2000, a proto mu nemohl být odebrán plný invalidní důchod. Dále uvedl, že žalovaná rozhodla, že není plně invalidní, ale trvá na skutečnosti, že minimálně od 21. 4. 2008 do ukončení pracovní neschopnosti dne 8. 7. 2008 musel být plně invalidní. Požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce.

Usnesením ze dne 10. 8. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 131, krajský soud ustanovil stěžovateli zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Ladislava Klementa, advokáta.

Doplněním kasační stížnosti byl napaden rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítal, že ani v jednom z posudků posudkových komisí není brána v úvahu skutečnost, že v důsledku úrazu (zlomeniny levého bérce) byl od 20. 5. 2007 do 7. 7. 2008 v pracovní neschopnosti, přestože jsou všechny posudky vypracovány ke dni 29. 4. 2008, tedy k datu, kdy byl stěžovatel déle jak 11 měsíců v pracovní neschopnosti v důsledku tohoto úrazu a tato pracovní neschopnost nadále trvala. S touto skutečností se svém posudku nevypořádala ani jedna z posudkových komisí, ale ani posudkový lékař OSSZ při posouzení zdravotního stavu stěžovatele dne 21. 4. 2008. Pracovní neschopnost doložil stěžovatel potvrzením o dobách pracovní neschopnosti uchazeče o zaměstnání vystaveném úřadem práce. Trval na tom, že minimálně od 21. 4. 2008 do 7. 7. 2008 mu měl být přiznán plný invalidní důchod. Dále namítal, že výrokem I. napadeného rozsudku byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o plný invalidní důchod, ale v odůvodnění rozsudku se uvádí: *„Protože nárok na plný invalidní důchod zanikl [...] nezbylo soudu, než žalobu jako nedůvodnou zamítnout.“* V této souvislosti zdůraznil, že mu nemohl zaniknout nárok na plný invalidní důchod, když mu plný invalidní důchod nebyl přiznán, a že jeho žaloba směřovala právě proti rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho žádost o plný invalidní důchod. Navrhoval, aby byl rozsudek krajského zrušen a věc se vrátila tomuto soudu k dalšímu řízení.

Usnesením ze dne 2. 9. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 139, krajský soud opravil odůvodnění rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, tak, že v pátém odstavci na straně 3 začínajícím slovy: *„Protože nárok na plný invalidní důchod žalobce zanikl [...]“* se slovo „zanikl“ nahrazuje slovem „nevznikl“. Poukázal na to,, že v odůvodnění zmíněného rozsudku se vyskytly zjevné nesprávnosti, které spočívaly v tom, že namísto slova „nevznikl“ uvedeném v předposledním odstavci odůvodnění rozsudku bylo nesprávně uvedeno (tj. nesprávně přepsáno z konceptu rozsudku) slovo „zanikl“.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody obsaženými v kasační stížnosti.

Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou spočívající v tom, že krajský soud přezkoumával jiné rozhodnutí, než proti kterému směřovala žaloba stěžovatele. Je třeba předně uvést, že krajský soud poté, co byla podána kasační stížnost a její doplnění, opravil usnesením ze dne 2. 9. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 139, odůvodnění rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, tak, že v pátém odstavci na straně 3 rozsudku začínajícím slovy: „*Protože nárok na plný invalidní důchod žalobce zanikl [...]*“ slovo „zanikl“ nahradil slovem „nevznikl“. Nejvyšší správní soud tedy musel posoudit, zda bylo možné, aby byla shora popsaná nesprávnost postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s. opravena, nebo zda napadený rozsudek netrpí z tohoto důvodu nepřekoumatelností.

Podle § 54 odst. 4 s. ř. s. *předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.*

Citované ustanovení umožňuje soudu, aby v rozhodnutí opravil početní a písařské chyby a zjevné nesprávnosti, které jsou podobného původu jako písařské chyby. Za zjevnou nesprávnost tak může být považována pouze chyba, ke které došlo zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti bylo rozhodnutí vyhlášeno či vyhotoveno, a která je každému zřejmá. Zřejmost takové nesprávnosti vyplývá především z porovnání výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí. Tento názor vyslovil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 27. 9. 1968, sp. zn. 2 Cz 57/68, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 37/1969, a Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se od tohoto názoru odchýlit.

V posuzovaném případě byl předmětem opravy pátý odstavec na straně 3 odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 26. 5. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 106, ve kterém krajský soud namísto slova „nevznikl“ uvedl slovo „zanikl“. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že se skutečně jedná o zřejmou nesprávnost, která plyne z porovnání výroku a odůvodnění rozsudku, jakož i z konceptu rozsudku, který je založen v soudním spise. V záhlaví a rovněž ve výroku I. napadeného rozsudku totiž krajský soud specifikoval rozhodnutí, které učinil předmětem přezkumu,

jako rozhodnutí žalované, respektive České správy sociálního zabezpečení ze dne 29. 4. 2008, č. X. V prvním odstavci odůvodnění rozsudku je přitom uvedeno, že *„Žalovaným rozhodnutím byla žalobci podle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb, o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) zamítnuta žádost o plný invalidní důchod [...]“*. Pro podporu toho, že se jedná o zřejmou nesprávnost, která se v odůvodnění rozsudku vyskytla při písemném vyhotovení originálu rozsudku, lze odkázat rovněž na koncept rozsudku, jenž je založen na č. l. 111 a 112 soudního spisu. V něm je v odstavci, v němž krajský soud usnesením ze dne 2. 9. 2010, č. j. 52 Cad 40/2008 – 139, nahradil slovo „zanikl“ slovem „nevznikl“, totiž skutečně uvedeno: *„Protože nárok na plný invalidní důchod žalobce (žalobkyně) nevznikl [...]“*. Z uvedeného tak podle názoru Nejvyššího správního soudu jednoznačně vyplývá, že krajský soud se v rozsudku zabýval přezkumem rozhodnutí žalované, jehož předmětem bylo zamítnutí žádosti stěžovatele o plný invalidní důchod, a pokud krajský soud v pátém odstavci na straně 3 napadeného rozsudku uvedl, že nárok na plný invalidní důchod zanikl, jedná se o zjevnou chybu v psaní ve smyslu § 54 odst. 4 s. ř. s., která stěžovateli nezpůsobila žádnou újmu na jeho právech.

Nejvyšší správní soud dodává, že tuto nesprávnost, jíž se krajský soud dopustil v odůvodnění napadeného rozsudku, posuzoval o to bedlivěji, neboť rozsudkem ze dne 22. 7. 2009, č. j. 4 Ads 48/2009 – 71, zrušil předchozí rozsudek krajského soudu v této věci právě proto, že z jeho odůvodnění vyplývalo, že krajský soud přezkoumával rozhodnutí žalované, jímž byl stěžovateli odňat plný invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. z důvodu nesplnění základních podmínek nároku na tento důchod stanovených v § 39 zákona č. 155/1995 Sb. V nyní posuzovaném případě je situace odlišná, neboť lze z odůvodnění napadeného rozsudku bez obtíží dovodit, že krajský přezkoumával rozhodnutí žalované, jímž byla žádost o plný invalidní důchod zamítnuta.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti poukázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., ale jeho námitky, jimiž brojí proti neúplnosti a nepřesvědčivosti posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti, lze podřadit pod kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (jiná vada řízení – shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 13/2003 ze dne 25. 9. 2003, publikovaný ve sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 511/2005, dostupný na www.nssoud.cz).

Z obsahu posudkové dokumentace Nejvyšší správní soud zjistil, že je vedena od roku 1995. Podle záznamu o jednání posudkové komise OSSZ v Ústí nad Orlicí ze dne 21. 7. 1995 byl stěžovatel uznán invalidní podle § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. od 15. 6. 1995 pro stav po fraktuře krčku levé stehenní kosti, pro stav po cholecystektomii s chronickou etylickou hepatopatií a chronickou pankreatitidou a bylo zhodnoceno, že pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je neschopen vykonávat jakékoli soustavné zaměstnání. Při následné kontrole invalidity dne 23. 1. 1997, v níž bylo pokračováno dne 12. 6. 1997, byl uznán nadále plně invalidní; v diagnostickém souhrnu se na prvním místě uváděl stav po zlomenině krčku stehenní kosti vlevo řešené osteosyntézou, stav po zlomenině pažní kosti vlevo v březnu 1997 s chronickou pankreatitidou při abusu alkoholu. Rozhodující zdravotní postižení odpovídalo kapitole XV, oddílu A, položce 1 písm. c) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 70 %. Při lékařské kontrolní prohlídce ze dne 16. 1. 1998, v níž bylo

pokračováno dne 31. 7. 1998, již nebyl stěžovatel plně invalidní, ani částečně invalidní. Rozhodující zdravotní postižení odpovídalo postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu G, položce 49 písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. při poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 30 %. Rozhodnutím žalované ze dne 30. 9. 1998, č. X, byl stěžovateli odňat od 16. 11. 1998 plný invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel opravný prostředek, který Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem č. j. 29 Ca 32/99 – 20, neshledal důvodným a rozhodnutí žalované potvrdil. Krajský soud vycházel z posudků posudkové komise v Hradci Králové ze dne 10. 6. 1999 a posudkové komise v Brně ze dne 1. 9. 1999; obě posudkové komise dospěly shodně s lékařem OSSZ k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl stav způsobený vícečetným zdravotním postižením s rozhodujícím podílem následků po dobře zhojené zlomenině krčku levé stehenní kosti řešené osteosyntézou s odstraněním kovového materiálu a s dobrou funkcí končetiny a stanovily míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV, oddílu G, položky 49 písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. na 30 %. Ze záznamu o jednání ze dne 29. 3. 2001, které probíhalo na základě žádosti stěžovatele ze dne 12. 4. 2000, byl uznán částečně invalidní; jako rozhodující zdravotní postižení byl určen stav po fraktuře krčku levé dolní končetiny, zhojené s relativně dobrou funkcí a těžkou kyfoskoliózou páteře, což odpovídalo postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu H, položce 49 písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 25 %, která byla podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky zvýšena o 10 % na celkových 35 %. Při následné kontrole invalidity dne 18. 4. 2002 byl nadále částečně invalidní pro výrazné funkční postižení levého kyčelního kloubu po fraktuře se sekundárním vertebrogenním syndromem, stav je nezlepšitelný, další kontrolní lékařské prohlídky jsou neúčelné. Rozhodující zdravotní postižení odpovídalo postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu H, položce 49 písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 40 %.

Podle záznamu o jednání ze dne 21. 4. 2008 probíhalo řízení o plný invalidní důchod na základě žádosti stěžovatele. V posudkovém zhodnocení bylo uvedeno, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je susp. LI syndrom l. dx. irritačně – zánikový, chronické lumbalgie bez jasného CT korelátu, v terénu těžkých degenerativních změn páteře, stavu po fraktuře krčku femuru levé dolní končetiny, kterou utrpěl dne 14. 10. 1994, řešené osteosyntézou, se zkratem levé dolní končetiny o 4 – 5 cm, coxartrózou levé dolní končetiny s omezením hybnosti levé kyčle, stavem po fraktuře pravého bérce z května 2007 řešené osteosyntézou klinicky i podle rentgenu zhojeno. Přetrvává výrazně porušený stereotyp chůze v důsledku vertebrogenních i poúrazových změn, při zátěži chůze o francouzských holích, nález je stacionární. Zdravotní postižení odpovídá postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu F, položce 2 písm. c) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 40 %. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve smyslu § 6 odst. 4 a 5 vyhlášky č. 284/1995 Sb. se vzhledem k dalším zdravotním postižením zvyšuje o 10 %, tudíž celková hodnota poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí 50 %. Bylo uvedeno, že stěžovatel není schopen těžké fyzické práce, manipulace s těžkými břemeny, trvale práce ve vynucených polohách, v klimaticky nevyváženém prostředí s přetěžováním dolních končetin – trvale ve stoje a s delší chůzí hlavně po nerovném terénu. Nato bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí.

Předmětem přezkumného soudního řízení bylo rozhodnutí žalované ze dne 29. 4. 2008, jímž byla stěžovateli zamítnuta žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb. Jedním z předpokladů vzniku nároku na plný invalidní důchod je existence plné invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Bylo tedy třeba zjistit, zda stěžovatel ke dni 29. 4. 2008 splňoval podmínky plné invalidity ve smyslu tohoto ustanovení, tj. zda pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u něho činil nejméně 66 %, nebo zda u něho šlo o schopnost pro zdravotní postižení vykonávat soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek. Je třeba uvést, že v daném případě se jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti i k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifická forma správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde tedy o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí i znalosti z oboru posudkového lékařství. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak takový posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě odůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity plné či částečné závisí především.

Z výše uvedeného pro posuzovanou věc vyplývá, že bylo třeba zjistit, zda ke dni 29. 4. 2008 byly řádně zjištěny rozsah a intenzita zdravotního postižení stěžovatele a zda byla náležitě odůvodněna míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti k uvedenému dni.

Posudková komise v Hradci Králové určila v posudku ze dne 4. 11. 2008 za rozhodující zdravotní postižení stav po zhojené zlomenině krčku stehenní kosti vlevo se zkratem levé dolní končetiny o 4 cm. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila 45 % podle kapitoly XV, oddílu H, položky 49 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou podle § 6 odst. 4 zmíněné vyhlášky zvýšila o 5 % s ohledem na další postižení zdravotní stavu, především postižení páteře s omezením hybnosti hrudního a bederního úseku. V posudkovém závěru uvedla, že stěžovatel utrpěl v roce 1994 zlomeninu krčku levé stehenní kosti. Přetrvává omezená hybnost v levém kyčelním kloubu, u něhož jsou prokázány sekundární degenerativní změny, zkrat levé dolní končetiny o 4 – 5 cm. Léčí se pro bolesti páteře při těžkých degenerativních změnách především hrudního a bederního úseku. přičemž je výrazně omezena i hybnost těchto úseků. Nejsou však prokázány žádné známky kořenového kompresivního syndromu a ani

známky ochrnutí dolních končetin. V roce 2007 došlo ke zlomenině pravého bérce, která je zcela zhojena.

Posudková komise v Brně v posudku ze dne 8. 10. 2009 dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl stav po zlomenině krčku levé stehenní kosti. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotila podle kapitoly XV, oddílu H, položky 49 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. ve výši 45 %; vzhledem k vertebrogenním potížím hodnotila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti na horní hranici rozmezí uvedeného ve zmíněné položce a s ohledem na předchozí vykonávané výdělečné činnosti zvýšila horní hranici poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 5 % na celkových 50 %. Uvedla, že k datu rozhodnutí žalované ze dne 29. 4. 2008 byla zlomenina pravého bérce z 20. 5. 2007 podle lékařských nálezů dobře zhojena, bez zkratu, bez anulace a bez poruchy funkce sousedních kloubů – hlezna a kolene vpravo. Po zlomenině krčku levé stehenní kosti z roku 1994, která byla léčena osteosyntézou a kde byl již vyňat kovový materiál, přetrvával zkrat levé dolní končetiny o 4 cm. Nebyla zjištěna porucha motorické inervace, výrazná deformita ani svalová atrofie levé dolní končetiny. Nestejná délka dolních končetin byla hlavní příčinou zhoršení vertebrogenních potíží. Jednalo se o udávané lumboischilagie, které byly bez prokázaných projevů nervového a svalového dráždění, bez neurologických výpadů motoriky dolních končetin s omezením pro vynucené polohy a fyzicky náročné aktivity. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti pro toto samotné postižení by posudková komise hodnotila podle kapitoly XV, oddílu F, položky 2 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., nikoliv pod písm. c) uvedené položky, jak je uvedeno v posudku lékaře OSSZ. Zlomenina levé pažní kosti nezanechala závažnější dokumentovanou poruchu funkce, Vleklý zánět jater a slinivky břišní při nadužívání alkoholu byly bez podstatnějších klinických projevů.

Posudková komise v Praze v posudku ze dne 23. 2. 2010 určila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stav po zhojené zlomenině krčku levé stehenní kosti se zkratem levé dolní končetiny o 4 cm s deformitou varozní kyčle a s počínajícími degenerativními změnami levého kyčelního kloubu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotila v souladu se závěry posudkových komisí v Hradci Králové a Brně podle kapitoly XV, oddílu H, položky 49 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a činila 45 %. Horní hranici procentního rozmezí poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšila podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. o 5 % vzhledem k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a vzhledem k vertebrogenním potížím. Celková hodnota poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti tedy činila 50 %. Poukázala na to, že v roce 1994 utrpěl stěžovatel zlomeninu krčku levé stehenní kosti, která byla léčena chirurgicky osteosyntézou. Dva roky poté byl odstraněn kovový materiál. V objektivním nálezu přetrvávalo zkrácení levé dolní končetiny o 4 cm, deformita varozní kyčle a počínající degenerativní změny levého kyčelního kloubu. Uvedla, že utrpěl několik dalších zlomenin (některé i pod vlivem alkoholu), které se zhojily bez následků (zlomenina pravého bérce, pažní kosti vlevo, zlomeniny levostranných i pravostranných žeber). Byl léčen pro bolesti páteře při lehčích degenerativních změnách zejména bederního úseku s omezenou hybností, bez kořenového dráždění, bez paréz, svalových atrofií, bez sfinkterových potíží. Na provokaci bolestí se podílela v největší míře porušená statika páteře při nestejné délce končetin. Jaterní změny a

změny na slinivce související s nadměrným užíváním alkoholu neměly vliv na pokles pracovního potenciálu, neboť laboratorní hodnoty se pohybovaly v mezích normy.

Posudkové komise, z jejichž posudků krajský soud vycházel, zasedaly v řádném složení, za přítomnosti odborných ortopedů, jejichž specializace odpovídala zdravotnímu postižení určujícímu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele, a měly k dispozici dostatečné množství lékařských nálezů. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že posudkové komise shodně vymezily rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jako stav po zhojené zlomenině krčku levé stehenní kosti se zkratem levé dolní končetiny o 4 cm a rovněž shodně hodnotily pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV, oddílu H, položky 49 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. na horní hranici rozmezí 45 %, který s ohledem na další zdravotní postižení zvýšily podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. o 5 %. Celkový pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti tedy posudkové komise hodnotily ve výši 50 %. Za této situace nemá Nejvyšší správní soud pochybnosti o správnosti závěrů posudkových komisí v určení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a při hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele.

K námitce stěžovatele, že posudkové komise nezohlednily skutečnost, že byl od 20. 5. 2007 do 7. 7. 2008 v pracovní neschopnosti, Nejvyšší správní soud poznamenává, že posudkové komise podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzují toliko zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.Uvedené ovšem neznamená, že by se neměly zabývat příčinou pracovní neschopnosti s ohledem na posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatele. Všechny posudkové komise zlomeninu pravého bérce, kterou stěžovatel utrpěl dne 20. 5. 2007 a pro niž byl v pracovní neschopnosti, funkčně zhodnotily a uvedly, že zlomenina pravého bérce ze dne 20. 5. 2007 byla podle lékařských nálezů dobře zhojena, bez zkratu, bez anulace a bez poruchy funkce sousedních kloubů – hlezna a pravého kolene. Z toho plyne, že posudkové komise příčinu pracovní neschopnosti posuzovaly, avšak nevyhodnotily ji jako posudkově významnou.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zdravotní stav stěžovatele byl přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že stěžovatel ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k datu 29. 4. 2008, nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. a nárok na plný invalidní důchod mu k uvedenému dni nevznikl. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud postup Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích za správný a zákonu odpovídající. Kasační stížnost tedy neshledal důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel ve věci úspěšný nebyl a žalované právo na náhradu nákladů řízení ze zákona nevzniklo (§ 60 odst. 1 a 2 za použití § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl ustanoven zástupce z řad advokátů, JUDr. Ladislav Klement; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti v celkové částce 1600 Kč [za dva úkony právní služby ve výši 500 Kč spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a v písemném podání soudu ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 bodem 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 1600 Kč]. Zástupci stěžovatele tedy bude vyplacena částka ve výši 1600 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu